

el càrritx i la molsa («carex», «muscus», Dozy, *Suppl.* II, 591). No sabem que s'apliqués precisament a la mansega, encara que amb aquests diversos antecedents és una possibilitat concreta, més que teòrica, que no es pot rebutjar.²

Per altra part si la *mansega* i la *masiega* consten pertot com plantes d'aigua, tinguem en compte que l'ALBARDI (= *masseta*) és l'ar. *bardi* 'papius', i sempre el papius s'ha vist com a planta de riu o de delta; el papius és justament una ciperàcia, igual que la mansega; una de les dues espècies de mansega, el 'Schoenus mariscus' (que és també l'equivalència murciana), segons Cavanilles porta així mateix el nom val. distingidor «mansega de riu»; a la Llitera m'expliquen que l'albardin «es fa en les basses»; *PAlc.* el tradueix per «espadaña»; en el Rif ho donen com a «espècie de jonc» (veg. ací, vol. I, 141a39, 47, 51, 53). Hi ha, doncs, bastantes coses comunes entre *mansega* i *masad/masseta*, però de tota manera es tracta de plantes de gèneres diferents, i el trasllat no consta botànicament.

En l'aspecte fonètic les terminacions també divergeixen. S'hi pot fer pont. El canvi de terminació masculina en femenina és clar que és sempre possible, i més tractant-se de noms àrabs de plantes: on, en principi, hi ha sempre un nom d'unitat en -a al costat del nom genèric sense -a; el pas de -ed a -ek és sempre fàcil (pensem en *almanjanec*, *alfeñique* etc.). Però hem de creure que el pas de *masset* o **mansec* a *mansega* seria degut majorment a contactes d'etimologia popular: a part del de *messeguer*, que sospitàvem més amunt, és tractaria sobretot de la interpretació *man-sega* = 'sega la mà', que hi veia el meu informant i que es presentava tan fàcilment pertot: car això ens explicaria alhora la *ié* castellana, i l'escassa extensió de la -c- que en castellà s'hauria d'esperar, en un arabisme.

Tot això requereix bastantes explicacions, per convincents que siguin, i tants detalls junts ens mostren que aquesta etimologia àraba de *mansega* no és pas cosa demostrada.³

¹ *Observ.* II, 324. Mentre que a la p. 336 dóna *ansega* 'coronilla scorpioides'. Errada? ¿O contaminació d'un altre nom: l'*anea* àraba 'boga' o l'*albardí* (que tindrà variant *ambardí*), de què parlarem? —

² Fins i tot ens podríem preguntar si *macet* 'cerro de llana, cotó, lli, cànem' no ve d'aquí, més aviat que de la idea de 'cabdell' o 'troca' (= cast. *mazo*), puix que és mot específicament valencià (C. Ros, 1764, p. 148). — ³ Que hi hagi alguna relació amb la *SISSCA* o *siscall*, oc. *sesca*, és una possibilitat a tenir en cartera per a futurs estudis: cosa que ens duria a pistes pre-romanes amb elements prefixats, no gens concretables (també es podria especular amb la idea d'un encreuament mossàrab entre ar. *masad* i pre-romà *SESCA* > *sesga* d'on **massesga*). En relació amb això, caldrà tenir present un nom de planta, documentat només en glosses llatines, en formes tan vàries que presenten un conjunt ben nebulós, per més que no ens manquin agafadors fonètics i semàntics amb algunes: *massacula* trad. ⁶⁰

per «lana marina» en *CGL* III, 584.56 i 547.68, i per *βρόν* (o sigui 'molsa') en *CGL* II, 260.31 i III, 437.17; però d'altra banda difícilment es podria separar això de «*masucla* id est herba» III, 614.54, que té al costat *malesucla* III, 626.61, i *masuda* III, 593.5, també glossats vagament per «herba»: hi ha d'haver errades de còpia en algunes d'aquestes formes, però en quines? També el fr. *massette* [1803] és un nom de planta, i *masse d'eau* és planta d'aiguamoll, però llur nom es deu referir a la pirrossa o porra de plantes com l'espadanya: cosa que sembla explicar-se per *MAÇA*; difícilment es podrien enllaçar amb aquesta -TT- etimològica les formes castellaneres, i molts altres detalls del fitònim present.

Mansella, V. *marseguera* *Mansesa*, V. *mans* (*mansuet*, MA) *Mans-fentes*, *mans-foradades*, V. *mà Mansió*, V. *mainada*, *romandre* *Mansiula*, V. *bassetja* *Mansiuleta*, *mansiulo*, V. *marxivols*, *manxiula* (MARCIR) *Mansoi*, *mansorro*, *mansuet*, *mansuetud*, V. *mà*

MANT o MANTS, MANTES, adjectiu pronominal equivalent a 'bastants' o 'nombrosos', mot arcaic, força més vivaç en oc. ant. *ma(i)nt* i fr. *maint*; es dubta entre un origen cèltic —irl. ant. *mēit*, britònic *maint*, *ment*, 'grandària'— i la suposició que es vagi extraure de *tamaint* (*tamanto*), que apareix bastant usat en antics dialectes francesos i italians, amb el sentit de 'tan gran', resultant d'un encreuament entre els llatins TANTI 'tants' i TAM MAGNI 'tan grans'; totes dues idees són perfectament sostenibles i hi ha objeccions de pes contra totes dues que fan difícil d'arribar a una decisió; semblen un poc menys fortes les que s'oposen a la primera, i de tota manera costaria de creure, essent MANTĪ 'grandària' un mot general en cèltic, que no hi hagi cap relació originària entre aquest mot i el pronom gallo-romànic. □ 1.ª doc.: Llull.

En català el mot va tenir sempre un ús incomparablement més limitat que en occità antic i en francès: pràcticament apareix només com un mot poètic. Adhuc en Llull es troba poques vegades, i en Muntaner només apareix en el *Sermó* en vers aprovençalat, exaltant a la invasió de Sardenya: «e sobre aicest partit vos poiria allegar / *manta* bona raó, de què no-m cal parlar», «dets miller d'almogàver, qui tots temps vos segran, / e *mants* d'autre sirvent, qui no us demandaran / que-ls donets res del vostre», «Ai, can veiran en Càller l'estandart, qui parrà / sus alt en la muntanya, qui tant flamejarà, / trastota la gran host, ab *manta* senyerà, / de *mant* honorat cabdal qui l'acompanyarà!» (vv. 73, 177, 203, 204, Casac. VIII, 10, 14, 16).

El passatge cabdal en Llull és l'himne del *Blanquerna*, aquest en català quasi pur, però tanmateix també en vers: «A vós, dona verge santa Maria / dó mon voler --- si us play, façats membrar / --- / per ço que vagen en Suria / als infeels convertir, preïcar, / e-ls crestians facen pacificar: / *mant* home se vana que murria / per vostre Fill, si loc venia, / mas paucs són cells qui-l vagen preïcar / als infeels, car mort los fay